

Liberalizm i neoliberalizm

Autor tekstu: **Carlos Quintanilla Yerena**

Tłumaczenie: **Łukasz Czarnecki**

Wstęp

Nawiążę na pierwszym miejscu jako Meksykanin do wydarzeń społeczno-politycznych mojego kraju, co ułatwi nam w dalszej części zrozumienie Liberalizmu i Neoliberalizmu, które nie jest proste zwłaszcza współcześnie, gdy mamy do czynienia z politykami różnych partii, godnymi współczucia w obliczu braku własnej tożsamości, zdesperowanymi, którzy wciąż poszukają czegoś w minionych nurtach ideologicznych, najprawdopodobniej, by się w nich ukryć.

Od uzyskania niepodległości przez Meksyk w 1810 roku aż po XX wiek są prowadzone badania nad stosunkiem polityki rządów liberałów do formowania się państwa narodowego Meksyku i narodowej tożsamości. Należy podkreślić wielką determinację przedstawicieli myśli liberalnej otaczających prezydenta [Benito Juárez](#), którzy zaproponowali integrację społeczną i polityczną ludności, przystąpili do rządu narodowego. Nadzieja wolnomularstwa meksykańskiego, by ukształtować tożsamość narodową, osiągnąć postęp gospodarczy i społeczny wiąże się z rokiem 1862 w edukacji, która jest niezbędnym narzędziem społecznej modernizacji. Edukacja rozumiana w szerokim sensie.

Liberalizm w Meksyku rodzi się dokładnie z narodem i jest z nim, jak aromat ideologiczny, powstaje by zerwać związek kolonialny; w tym sensie Liberalizm meksykański przekształcił się, w odróżnieniu od Liberalizmu europejskiego, oddzielając zasady duchowe i polityczne od zasad ekonomicznych i społecznych; domagano się równego traktowanie wszystkich swoich mieszkańców, odrzucenia monopolów, sekularyzacji społeczeństwa oraz zwierzchnictwa władzy cywilnej, domagano się projektu federalnego ponad kwestiami religii oraz przede wszystkim istniały nacjonalistyczne obawy w obliczu groźby interwencji z zagranicy.

Pojęcie liberalizmu

Definicja pojęcia LIBERAL, którą znajdujemy w słowniku Gallatin Mackey, odwołuje się do filozofów scholastycznych okresu Średniowiecza. Wyróżniali oni siedem nauk; **trivium** złożoną z Gramatyki, Logiki i Retoryki oraz **quadrivium** złożoną z Arytmetyki, Geometrii, Muzyki i Astronomii. Reprezentowały one siedem sztuk wyzwolonych i (jednocześnie) nauk, które oddzielono od sztuk rzemieślniczych, zawodów praktykowanych przez ludzi (Tkactwo, Ciesielstwo, Piekarnictwo oraz inne); wśród scholastyków możemy odnaleźć poglądy bardzo zróżnicowane należące do m.in.: z jednej strony Juana de Fidanza, znanego jako Święty Bonawentura (1221-1274) i z drugiej: Tomasza z Akwinu (1224-1274).

Pojęcie **Liberalis Homo**, odnosiło się w Średniowieczu do osoby, która była panem siebie samej, wolna, niezależna i często szlachetna; pojęcie to oznaczało postęp i inteligencję. Wyrażenie to i związane z nim inne cechy były bardzo dobrze znane w Meksyku przez Benito Juárez

Liberalizm i neoliberalizm

W odniesieniu do LIBERALIZMU możemy powiedzieć, że był to nurt polityczny, który dominował w Ameryce Łacińskiej w XIX wieku; w odróżnieniu od NEOLIBERALIZMU, który jest nurtem ekonomicznym narzuconym obecnie w Ameryce Łacińskiej. Przed dokonaniem oceny jest niezmiernie ważne dokładne wyjaśnienie różnic w doktrynie. Szczególnie istotnym podkreślenia jest fakt istnienia wielu nieporozumień, które większość ludzi ma w odniesieniu do Liberalizmu, a w szczególności przedstawiciele myśli konserwatywnej. Istnieje wiele mitów w odniesieniu do Liberalizmu i Neoliberalizmu. Jeżeli się odetniemy od nich, będziemy w stanie dyskutować o obydwu koncepcjach bez wymysłów oraz mitów, i traktować je tak jak się

należy: zgodnie ze swoimi prawdziwymi zasługami bądź ich brakiem.

My, liberałowie, wierzymy, że każda jednostka powinna integralnie kształtować się i jako taka stanowi część społeczeństwa, dzięki któremu możliwy jest rozwój filozoficzny i kreatywny, nie mamy na myśli odosobnionego atomu. Jednostka winna eliminować nałogi, które ją dotknęły i które również przyswoiła od innych osób bądź absorbowała z innych pokoleń.

Neoliberałowie zaś są indywidualistami metodologicznie i politycznie; gospodarka kapitalistyczna zakłada, że każda jednostka osiąga swoją skalę wartości w sposób całkowicie niezależny, bez wpływu kogokolwiek. Dobrze wiemy, że większość ludzi nie wytwarza swoich własnych wartości, lecz adoptuje je od innych osób.

Żaden indywidualista czy Neoliberał nie zaprzecza, że ludzie wpływają na siebie cały czas i oczywiście nie ma nic szkodliwego w tym nieuniknionym procesie. To, przeciwko czemu my liberałowie sprzeciwiamy się nie dotyczy obojętnego przekonywania, lecz narzucenia przemocą — a nie poprzez akt refleksji — wartości.

Liberalizm jako teoria polityczna opiera się tak na zasadach moralnych, jak i filozoficznych oraz zawsze będzie przeciwko przemocy w życiu społecznym. Dlatego też Liberalizm jest teorią, w której podkreśla się, że każda jednostka powinna być wolna od przemocy narzucanej, powinna być wyposażona w prawo do jakiegokolwiek działania, które podyktuje jej świadomość za wyjątkiem napaści na inną osobę lub cudzą własność.

Nie możemy zatem mylić Liberalizmu, który odnosi się do spraw narodowych: Juareza w Meksyku, Giuseppe Garibaldiego we Włoszech, Kossutha na Węgrzech, czy Kościuszki w Polsce i wielu innych z Neoliberalizmem, który rodzi się wraz z Chicago Boys, nurtem o charakterze ekonomicznym, który został ochrzczony przez niektórych badaczy i pisarzy określanymi mianem *nice* czy nowoczesnych jako Liberalizm aktualny albo Liberalizm nowoczesny. Oni bez cienia wątpliwości będą nam mówili o nowej koncepcji ekonomii, będą nam proponować takie pojęcia jak prorynkowość, wolny rynek, większa możliwość wyboru dla konsumentów, by podnieść poziom życia; że bogactwo jest lepsze od nędzy absolutnej. Przedstawiciele Neoliberalizmu na ogół odrzucają wolność oraz prawa indywidualne jako zasady moralne i na to miejsce próbują wstawić wnioski z publicznej polityki transnarodowej.

Zatem Neoliberalizm zmierza w kierunku monopolów i jest pozbawiony **filozofii politycznej**, co w większości przypadków powodowało powstanie przemocy. Neoliberalizm wykorzystuje etykę uniwersalną przyjmowaną przez nas i stosuje ją prosto w odniesieniu do rządzących. Istnieje zatem dla przedstawicieli Neoliberalizmu etyka Rządu tożsama z etyką wielkich monopolów i pozostawia na końcu etykę osoby, **w swojej koncepcji klasycznej się nią nie interesuje**. Nie ulega wątpliwości, że neoliberalowie czy liberałowie nowocześni pozwalają jednostce wybierać swoje wartości i postępować zgodnie z nimi oraz przyznają każdej jednostce prawo do bycia moralną bądź nie, według swojego partykularnego osądu. Natomiast **Liberalizm tradycyjny** odwołuje się do autentycznej moralności i dobrych zwyczajów nie tylko jednostki, lecz także grup, albowiem żadne działanie nie może być uważane za *wirtualne*, chyba że jest podejmowane w wolności, dobrowolnie tolerując osobę, przejaw cnoty jako owoc wolności dobrze stosowanej.

Człowiek rodzi się wolnym i to społeczeństwo przynosi ograniczenia w jej rozwoju począwszy od dzieciństwa, włącznie z narzucaniem jej religii; dlatego liberał uważa wolność za prawo naturalne.

Liberalizm tradycyjny odnosi się z szacunkiem do duchowej natury człowieka, zaś Liberalizm nowoczesny został obwiniony dokładnie za coś odwrotnego, to znaczy za ignorancję duchowej natury człowieka; historycznie, związek Kościoła i Państwa był w wielu przypadkach koalicją wzajemnie zachęcającą się do sprawowania dyktatury. Państwo korzystało z Kościoła, by uświęcić swoje czyny i wzywać do posłuszeństwa wobec władzy, domniemanie sankcjonowanej przez Boga, oraz Kościół korzystał z Państwa, by otrzymywać przychody i przywileje, oraz bliżej naszego wieku, doktryna chrześcijańska miała szczególny wpływ na instytucje państwowe.

Zarys liberalizmu

Liberalizm jest zbiorem podstawowych założeń, wartości i postaw zorganizowanych wokół przekonania, że im większa wolność przyznana jednostce, tym większy wskaźnik wspólnej pomyślności i szczęścia. Stąd płynie największa cnota Liberalizmu: żadnej nowości w nauce nie może się sprzeciwić, ponieważ nie ustanawia on prawd niezmiennych. Żadne zjawisko nie może skazać go na wygnanie z pola idei, włączając w to politykę, ponieważ zawsze będzie

ważna jakaś duża część tego, co Liberalizm bronił w ciągu historii.

Liberalizm jest sposobem zrozumienia natury ludzkiej, jest pewną propozycją dla osób, by osiągnęły najwyższy stopień możliwej pomyślności (zgodnie z prezentowanymi wartościami, postawami i wiedzą) oraz wolności w społeczeństwie, które zredukowało do minimum nieuniknione konflikty. Jednocześnie, Liberalizm obdarzony jest dwoma istotnymi cnotami, którymi są: tolerancja oraz wiara w siłę rozumu.

Liberalizm polityczny został jasno wyrażony we wszystkich konstytucjach, które proklamowano w XVII, XVIII, XIX i XX wieku; to co nie jest wyraźnie zakazane jest milcząco dozwolone; jest tak dlatego, że w większości krajów z systemem liberalnym istnieją trzy władze: wykonawcza, ustawodawcza i sędziowska. Muszą istnieć zatem kontrole, które uniemożliwią, by anarchia lub despotyzm przeważały w polityce wewnętrznej Państwa; ta kwestia została odrzucona przez Neoliberalizm ekonomiczny, którego reguły rodzą wielki kapitalizm i funkcjonują równoległe do Państwa bądź je odrzucają.

Podstawowe idee liberalizmu

Liberalizm osadza się na kilku podstawowych założeniach, prostych i jasnych: liberał wierzy, że idea Państwa zrodziła się dla jednostki i nie odwrotnie. Liberał docenia korzystanie z wolności indywidualnej, uważa ją za coś dobrego i za niezastępowalny warunek osiągnięcia najwyższego poziomu rozwoju. Nie akceptuje zatem poświęcenia wolności w imię osiągnięcia rozwoju. Mowa o tych wolnościach zawartych w *Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka*.

Liberał wierzy również w odpowiedzialność jednostki. Nie może być wolności bez odpowiedzialności. Jednostki winny być odpowiedzialne za swoje czyny i powinny brać pod uwagę konsekwencje swoich decyzji oraz respektować prawa innych osób. Dokładnie w odniesieniu do regulacji praw i obowiązków jednostki w relacji do innych, liberał wierzy w państwo prawa. Wierzy w społeczeństwo regulowane przez prawo dla wszystkich równe, które nie daje przewagi dla innej osoby, partii czy jakiejś grupy i które unika przyznania przywilejów. Liberał ponadto broni tego, by społeczeństwo mogło dokładnie kontrolować działalność rządzących oraz odpowiednie funkcjonowanie instytucji państwowych.

Liberał posiada poglądy zweryfikowane przez doświadczenie na temat tego jak i dlaczego pewne narody osiągają większy stopień wydajności i rozwoju czy większą harmonię społeczną. Istota takiego rozumienia polityki i ekonomii nie polega na wyznaczaniu z góry kierunku, w jakim chcemy by podążało społeczeństwo, lecz na tworzeniu właściwych instytucji i uwalnianiu sił kreatywnych grup i jednostek tak by właśnie one spontanicznie decydowały o kształcie kursu historii.

Podstawową rolą państwa liberalnego powinno być utrzymanie porządku i zagwarantowanie, by prawa były przestrzegane, a dla osób najbardziej potrzebujących zapewniona pomoc, by mogli **osiągnąć** realne warunki kompetencji. Zapewnienie edukacji i opieki zdrowotnej, szczególnie w trosce o najmłodszych członków wspólnoty — forma zwiększenia kapitału ludzkiego — powinny być podstawowymi wyzwaniem państwa liberalnego. Innymi słowy, równość, którą chce ustanowić liberał nie polega na tym, że wszyscy otrzymają te same rezultaty, **lecz na tym, że wszyscy będą mieli te same szanse i możliwości kompetencji do otrzymania najlepszych rezultatów**. W tym sensie świecka edukacja i dobry system zdrowotny będą zawsze czynnikami i punktami wyjścia do powstania warunków dostępu do lepszego życia.

Liberał jest niezaprzeczalnie demokratą i wierzy w rząd większości, ale tylko w ramach prawnych, które respektują niezbywalne prawa mniejszości. Istnieją prawa naturalne, które nie mogą być obalone decyzją większości. Demokracja, aby rzeczywiście funkcjonowała musi posiadać system wielopartyjny oraz powinna być zorganizowana zgodnie z zasadą podziału władzy, w taki sposób, że równowaga władz uniemożliwi powstanie pozycji dominującej jednej z instytucji państwa.

Liberalizm współczesny (nowoczesny lub Neoliberalizm) będzie zawsze odnosił się tylko do wymiaru ekonomicznego. Przedstawiciele Neoliberalizmu uważają, że wpływ rządu powinien być zredukowany, albowiem doświadczenie ich nauczyło, że biurokracja państwowa pasożytniczo się rozwija; popierają klientelizm polityczny, mają w zwyczaju nadużywać powierzoną im władzę i marnotrawią zasoby tkwiące w społeczeństwie.

Historia dowodzi, że państwo musi być silne, by prawo było przestrzegane, by utrzymać pokój i zgodę między obywatelami, by chronić naród przed zagrożeniami zewnętrznymi i

zagwarantować, że wszyscy obywatele będą dysponowali wystarczającymi środkami, które pozwolą im rywalizować w społeczeństwie.

Neoliberalowie uważają, w praktyce, że rządzący mają reprezentować interesy całego społeczeństwa, uprzywilejowując jednakże wyborców, którzy powierzyli im mandat do sprawowania władzy oraz określone ekonomiczne grupy nacisku.

Liberalizm powinien zawsze i w sposób permanentny kwestionować zadania sektora publicznego na wszystkich jego stopniach. Reasumując, wszystkie decyzje rządowe pociągają za sobą dokładnie obliczalne koszty. Obywatele mają obowiązek i prawo żądać, by w stopniu możliwym wydatek publiczny odpowiadał potrzebom społeczeństwa a nie partiom politycznym; odnoszę się do powstałych w Meksyku [Stowarzyszeń Polityczno-Narodowych](#) (APNs), o charakterze cywilnym celem prowadzenia działalności kontrolnej w odniesieniu do rządzących wyłonionych z wyborów powszechnych.

Różnice w zakresie realizowania demokracji

Z punktu widzenia ekonomicznego istnieją pewne zbieżności między liberałami i konserwatystami, jednakże oba nurty rozchodzą się w odniesieniu do wolności jednostkowych. Przedstawiciele myśli konserwatywnej z trudem podzielają inne opinie, ponieważ trzymają się wewnątrz reguł przez nich ustanowionych, wszystko inne jest nieładem. Liberał jest skłonny współżyć z osobą, która mu się nie podoba, zawsze gotowy do tolerowania zachowań społecznych, które są dalekie od kryteriów większości. Dla liberała tolerancja jest kluczem do współżycia i perswazja elementem podstawowym do utworzenia hierarchii. Ta wizja z trudem przeważa wśród konserwatystów. Przykładem owych różnic może być drażliwy temat zażywania narkotyków: podczas gdy konserwatyści próbują je zwalczyć droga represji i zakazu, liberałowie w swojej większości uważają, że używanie substancji toksycznych przez osoby dorosłe tj. alkohol, kokaina, tytoń, marihuana oraz inne narkotyki — należy do sfery decyzji osobistych, i ci, którzy je zażywają **nie** powinni być traktowani jak przestępcy, lecz jako nałogowcy, którym należy zapewnić odpowiednią opiekę medyczną w zakresie detoksykacji, zawsze uwzględniając każdą decyzję o zaprzestaniu bądź nie swoich nałogów.

Współczesna demokracja chrześcijańska mimo że nie jest wyznaniowa, wśród swoich podstawowych założeń przyjmuje koncepcję o transcendentnym wymiarze istoty ludzkiej. Liberałowie w odróżnieniu są całkowicie po stronie laickości i nie czynią z wyznań religijnych przedmiotu gry. Można być liberałem i wierzącym, liberałem i agnostykiem czy liberałem i ateistą. Religia, w zrozumiałym sposób, nie należy do świata myśli liberalnych (przynajmniej w naszych czasach), chociaż pozostaje ważne dla liberała głębokie respektowanie tego aspektu natury ludzkiej.

Dyskurs moralny

Brak konkretnych i jasnych projektów ze strony lewicy, w obliczu powstania „Neoliberalizmu”, wytworzyło dyskurs moralny w obronie ubogich; przedstawiciele lewicy postulują, „że rozwiązanie naszych problemów leży w marksizmie czy w jakimś wariantie socjalistycznym”.

W ramach nurtu Neoliberalnego znajdziemy koncepcje o bogactwie i jednocześnie o ubóstwie. Neoliberalowie przekonują nas, że musimy być świadomi, że rynek nie jest doskonały. Oczywiście są przegrani i wygrani; w wielu przypadkach jako konsekwencja wyobraźni oraz zdolności innowacyjnej bardziej kreatywnych i lepiej zorganizowanych agentów ekonomicznych, lecz to nie unieważnia rynku i w wolnej konkurencji zachodzi proces „destrukcji kreatywnej”, która powinna udoskonalić rzeczy oraz usługi dla korzystającego z nich konsumenta; biorąc pod uwagę to wszystko Neoliberalowie podkreślają, że „istnieje rynek, gdzie ludzkość osiąga postęp”. **Możemy zatem wnioskować, że żaden z Neoliberalów nie studiował dokładnie systemów produkujących biedę.**

Utylitaryzm i prawo natury

Zasady Liberalizmu można określić z dwóch punktów widzenia: utylitaryzmu oraz prawa natury. Utylitaryzm jest zasadniczo koncepcją z dziedziny ekonomii; w filozofii wyraża się jako zasada, która **pozwala osiągnąć najwyższy stopień szczęścia dla wszystkich**, podczas gdy prawo natury jest ideą etyczną. Obie są perspektywami, które czasem wydają się być niezależne między sobą, lecz dobrze rozumiane są ze sobą związane i komplementarne, nie ma

sensu je rozdzielać. Nie ma tu mowy o dwóch alternatywach nawzajem wykluczających się, spośród których należy wybrać tylko jedną. Spójny Liberalizm wyraża idee utilitaryzmu i prawa natury. Wolny rynek ma poczucie wyższości. Nie traktuje poważnie wolności jednostkowej do podejmowania wyboru, która jest nie mniej ważna niż skuteczność rynku, albowiem obie są nierozdzielne.

Utilitaryzm mówi o skuteczności w odniesieniu do celów, środków, ocen i preferencji w działaniu ludzkim. Utylitysta wskazuje, że liberalny system gospodarczy wytwarza i rozdziela coraz więcej bogactwa, w odpowiedni sposób rozdziela zasoby oraz koordynuje w sposób spontaniczny żądania i możliwości uczestników rynku. Nauka ekonomiczna mówi o tym, że wolny rynek jest jedyną racjonalną formą korzystania z wiedzy rozrzuconej, praktycznej i cichej agentów ekonomicznych.

Do praw indywidualnych etyki wolności należą te, które odnoszą się do natury ludzkiej. Pozwalają one jednostce osiągnąć rozwój i postęp. Prawa są koncepcjami z wymiaru abstrakcji i są jak użyteczne narzędzia, by unikać i rozwiązywać spory, nie są rezultatem wyabstrahowanych od rzeczywistości mało użytecznych dywagacji. Różne koncepcje etyki czy systemy normatywne winny być brane pod uwagę, poza tym że spełniają warunki teoretyczne, w praktyce służą dzięki swoim skutkom i działaniom, do czego jest konieczne posiadanie znajomości zachowań ludzkich w sferze ekonomicznej i praktycznej.

Wnioski

1. Zgodnie z naszym dziedzictwem ideologicznym, możemy przyjąć, że we współczesnym Liberalizmie meksykańskim znajduje się wiele nurtów - od koncepcji humanistycznych, duchowych aż po koncepcje rozwoju myśli oraz uczucia, świata rozumu oraz świata wartości; dlatego Liberalizm radzi sobie zarówno z argumentami jak i osobistymi sądami osadzonymi na racjonalnych zasadach bądź celach.

2. Jak możemy zauważyć Liberalizm jest zarówno systemem prostym jak i skomplikowanym; opiera się na relatywnie zredukowanych zasadach. Mimo tego, że Liberalizm w swej pozycji wyjściowej mocno zakłada istnienie koncepcji wolności w jej wymiarze niepodzielnym, unitarnym czy integralnym, nie zdołano uniknąć rozwoju jednej ze sfer — wymiaru ekonomicznego — który ostatecznie zwyciężył. Służyło to do usprawiedliwienia tych, którzy ignorując pochodzenie oraz wymiar moralny i polityczny wyżej wymienionej ideologii sekularnej, zaczęli podążać w kierunku modernizacji, gdzie Kościół uczestniczy jako instytucja rodem bardziej z kapitalizmu niż religii.

Jednakże, istnieje wystarczająca racjonalna podstawa, by wierzyć, że odwrócenie tych tendencji jest tylko kwestią czasu. Będzie to możliwe nie tylko dzięki trwałemu wymiarowi moralnemu Liberalizmu czy epistemologicznej dyspozycyjności do adaptacji do zmian, zbliżenia do dialogu, ucieczki od ślepego fundamentalizmu, poszukiwania rozwiązań respektujących rzeczywistość czy poprawę błędów, lecz również dlatego, że ewolucja progresywna społeczeństw rozwiniętych idzie w kierunku wymiaru ideologicznego, który jest właściwy dla łagodnego Liberalizmu.

3. Pozwólmy teraz niech każdy z nas zabierze się do analizy Liberalizmu takiego jakim on jest, bez obawy i stronniczości. Jestem przekonany, że tam gdzie będzie miał miejsce ów egzamin, Liberalizm będzie się cieszył wielką popularnością.

4. Jednostka jest jedynym stworzeniem na ziemi, która prowadzona swoim rozumem wie dzięki jego zdolnościom, jak wyjść do przodu w środowisku nie tak wrogim. Wierzyć, że życie jest doliną łez prowadzi do nieznośnego poczucia winy, co czyni ludzi nieszczęśliwymi. Życie jest tym, czym my chcemy, by ono było. Postawić na właściwą racjonalną filozofię jest kluczem społeczeństwa wolnego i zdrowego. Owa filozofia została określona w zakresie, o którym pisze Ayn Rand (1905-1982): *„By żyć, człowiek musi działać; by działać, musi wybierać; by wybierać, musi określić kod wartości; by określić kod wartości, musi poznać kim jest i gdzie się znajduje — tzn., musi poznać własną naturę (włączając w to środki poznania) oraz naturę wszechświata w którym działa — tzn., potrzebuje metafizykę, epistemologię, etykę, w sumie, potrzebuje filozofię. Nie może uwolnić się od tej konieczności. Jedyna alternatywa, że znajdzie on filozofię, która go poprowadzi polega na wyborze między rozumem a przypadkiem”*.

Materiały:

- [Murray Rothbard](#): Wykład wygłoszony w kwietniu 1979 roku na narodowym kongresie Philadelphia Society de Chicago. Tematem spotkania był

„Konserwatyzm i Liberalizm". (Oryginał dostępny na stronie LewRockwell.com).
Przetłumaczony przez [Albert Esplugas Boter](#):

- *Liberalismo y neoliberalismo en una lección*. [Carlos Alberto Montaner](#). Cortesía de [La Ilustración Liberal](#). Wykład wygłoszony w Miami 14 września 2000 na seminarium w Instytucie Jacques Maritain.
- *Utilitarismo o Iusnaturalismo*. [Francisco Capella](#). Cortesía de [La Ilustración Liberal](#).
- *El irracionalismo actual y sus orígenes*: [Gorka Etxebarria](#)
- *Liberalismo Mexicano*: Reyes Heróles, Jesús.

Wykład wygłoszony dla wolnomularzy w mieście Aguascalientes, Meksyk, 15.6.2007.

[Carlos Quintanilla Yerena](#)

Dr nauk prawnych Uniwersytetu Narodowego Autonomicznego Meksyku. Odbył studium z zakresu współpracy międzynarodowej oraz polityki interwencyjnej dla państw rozwijających się w Università Degli Studi di Bologna we Włoszech. Sprawował funkcje publiczne w instytucjach rządowych, m.in. w Prokuraturii Rolnej jako Wicedelegat Prawny i Delegat w Dystrykcie Federalnym, doradca Wiceprokuratora Generalnego ds. Rolnych, Dyrektor Badań Rolniczych i wcześniej doradca dwóch Ministerstw Reformy Rolnej, jak również Wicedyrektor Biura Umów i Gwarancji oraz Dyrektor Studiów specjalistycznych w Ministerstwie Zarządzania. Autor artykułów w wielu czasopismach, m.in.: Gazeta Senatu Republiki, Gazeta Trybunałów Rolnych, Momento Económico, Gazeta Cafés de México, Myśli. W latach 1991-1992 cotygodniowo publikowano jego artykuły w Periódico Excelsior. Wykładowca na uczelniach w Meksyku oraz za granicą, m.in. na Wydziale Nauk Politycznych i Socjologii Uniwersytetu Complutense w Madrycie i na Wydziale Agronomicznym i Leśnym we Florencji. Posiada ponad trzydziestoletnie doświadczenie w tematyce rolnej, aktualnie jest adwokatem w tej materii. Wolnomularz 33 stopnia, Wielki Mistrz Wielkiej Łoży Meksyku (2002-2005), Prezydent Meksykańskiej Rady Wolnomularskiej (2005-2007), obecnie ambasador [Gran Capitulo de Masones del Real Arco de Ios](#).

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 13-06-2008)

[Oryginał..](#) (<http://www.racionalista.pl/kk.php/s,5931>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz

nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl